

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič 2. Din, do 100 vrt 2.50, večji inserati petič vrt 4.—. Popusti po dogovoru. In eradni davek posebej. Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Levičarska ali koncentracijska vlada v Franciji

Težavno reševanje francoske vladne krize Briand odločno odklanja ponovno sestavo vlade
V novi vladi bo Briand bržkone prevzel zunanje ministrstvo

Pariz, 24. oktobra. Čeprav se splošno pričakuje, da kriza francoske vlade ne bo dolgotrajna, kaže vse, da bo njena rešitev zelo težavna. Predsednik republike je že včeraj pričel s konzultacijami, ki pa doslej niso rodile še nikakega pozitivnega uspeha. Sestava nove vlade je bila najprej zopet ponudena Briandu, ki pa je to odločno odklonil. V parlamentarnih krogih pa se slej ko prej izraža želja, naj bi Briand znova stopil na čelo vlade. Naglašajo se, da mora Francija nadaljevati politiko, ki ji je položil temelj Briand.

Glede na odklonilno stališče Brianda se zatrjuje, da bo bržkone prišlo do sestave levičarske vlade. Kot kandidati za ministrskega predsednika se navajajo predsednik radikal. stranke Daladieu, bivši ministrski predsednik Herriot in Saraut ter Paul Boncour. Za primer, da bi se izkazala sestava levičarske vlade za nemogočo, pa se razmišlja o sestavi koncentracijske vlade pod vodstvom senatorja Steega ali Clementela. V obeh primerih smatrajo vsi parlamentarni krogi za neobhodno potrebno, da obdrži Briand zunanje ministrstvo, in nihče ne dvomi, da ga bodo levičarske stranke naprosile, naj nadaljuje svojo mirovno politiko.

Pariz, 24. oktobra. Odločitev o Briandovem nasledniku še ni padla. Predsednik republike je včeraj in danes konzultiral vodilne politike francoskega parlamenta, med drugimi predsednika zbornice in predsednika senata. Domneva se, da pred zaključkom kongresa radikalne stranke ne bo padla odločitev.

Goljufije pri dobavi železniških pragov

Velike malverzacije višjih železniških uradnikov v dogovoru z dobavitelji — Enkrat dobavljeno in trikrat plačano blago

Banjaluka, 24. oktobra. Oblasti so prišle na sled velikim malverzacijam, ki so jih zagrešili višji železniški uradniki v dogovoru s šumskim podjetjem »Pobeda« v Banjaluki pri dobavljanju železniških pragov. Država je oškodovana za več stotisoč. Na malverzacije je opozoril oblasti bivši uradnik podjetja »Pobeda« Fabjan Stipanović, ki je bil nedavno odpuščen. Na podlagi njegove prijave sta bila na zahtevo zagrebške železniške direkcije aretirana v Banjaluki lastnika podjetja Stevo Piletina in Grur Mitrović, razen tega pa višji uradnik zagrebške železniške

direkcije inž. Goranin, ki je prevzemal železniške pragove. Uvedena preiskava je namreč ugotovila, da je inž. Goranin v dogovoru s podjetjem in z nekimi uradniki zagrebške železniške direkcije prevzemal proti predpisom tudi blago, ki ni odgovarjalo. Razen tega je ugotovljenih več primerov, da je inž. Goranin prevzel po dva- in trikrat isto blago in ga seveda dvojno in trojno zaračunal. Pisarna podjetja je bila zapечатena, vsi osumljeni pa izročeni državnemu pravdnstvu v nadaljno postopanje.

Za 14 milijonov tisočakov uničenih

Pri zamenjavi avstro-ogrskih bankovcev je bilo v Osijeku med 15.000 tisočaki samo 369 pravilno kolkovanih

Osijek, 24. oktobra. Na zahtevo ministrstva trgovine in industrije so deponirali nekateri podjetniki v Osijeku že l. 1922 pri trgovski zbornici bivše avstro-ogrške tisočake s sumljivimi koleki zaradi izmenjave. Meseca aprila so bile po nalogu finančnega ministrstva odpremljene te novčnice generalnemu inspektoratu, da se ugotovi pristnost kolkov. Sedaj je došlo poro-

čilo, da je določena komisija dovršila svoje delo in da je med 15.000 tisočaki, ki so bili deponirani, ugotovila samo na 369 tisočakovih pravilne kolke, dočim so bili na ostalih sami falzifikati. Istočasno je bila trgovska zbornica obveščena, da bodo pravilne novčnice zamenjane v sedanjih valut, dočim bodo ostale s ponarejenimi kolki v nominalni vrednosti 14.5 milijonov kron uničene.

Pruski deželni zbor za Youngov načrt

Pruski deželni zbor je odklonil predlog nemških nacionalcev za akcijo proti Youngovemu načrtu, izrekel pa se je proti prepovedi »Stahlhelma«

Berlin, 24. oktobra. Pruski deželni zbor je odklonil predlog nemških nacionalcev proti Youngovemu načrtu in proti prepovedi »Stahlhelma«. Tudi predlog, naj bi pruska vlada v državnem zboru glasovala proti sprejemu Youngovega načrta, je bil proti glasovom nemških nacionalcev, narodnih socialistov in zastopnikov gospodarske stranke odklonjen. Ista usoda je zadela nemško-nacionalni predlog, naj se prizna uradni pravica, da se smejo udeležiti plebiscita proti Youngovemu načrtu. Slično je bil odklonjen tudi predlog, naj bi pruska vlada glasovala za prepoved »Stahlhelma«.

Lipsko, 24. oktobra. Kakor znano je pruska vlada prepovedala državnim uradnikom, da bi se udeleževali agitacije nacionalistov proti sprejetju Youngovega načrta. Preti temu ukrepu vlade so se pritožili voditelji nacionalistov na državno sodišče v Lipskem in zahtevali, naj razveljavi to prepoved pruske vlade. Sodišče je zahtevo nacionalistov zavrnilo.

Poset italijanskega kralja pri papežu

V začetku novembra bosta italijanski kralj in kraljica posetila papeža — Darilo pruske vlade papežu

Rim, 24. oktobra. Iz vatikanskih krogov se izve, da je določen poset italijanskega kraljevskega para v Vatikanu za prve dni meseca novembra. Med Vatikanom in italijansko vlado je že dogovorjen ceremonijel tega prvega poseta italijanskega kralja pri papežu. Kralj ip kraljica se bosta podala v spremstvu vseh princov in princezin ter ostalih dvorskih dostojanstvenikov na Petrov trg, kjer jih bodo na meji Vatikana pričakovali odposlanci papeža. Celokupno spremstvo se bo na to podalo na vatikansko dvo-

rišče, nakar bo papež sprejel v mali prestolni dvorani kralja in kraljico v posebni avdijenci. Šele na to bodo sprejeti od papeža ostali dostojanstveniki. Po skupni avdijenci se bodo vsi skupaj podali v cerkev sv. Petra, kjer se bo vršila zahvalna maša.

Berlin, 24. oktobra. Pruska vlada je poklonila papežu k njegovemu zlatomašniškemu jubileju servis za 60 oseb, posnet po znamenitem rdečem servisu Friderika Velikega iz l. 1768. Darilo je izdelala državna tovarna porcelana.

Ženske v pravnih poklicih

Sarajevo, 24. okt. Včeraj je pred sara-jevskim okrožnim sodiščem prvič nastopila kot zagovornica ženska, tako da so v pravnih poklicih v Sarajevu razen v sodniškem že povsod zastopane ženske. Že nekoliko let je izvrševala gđ. Ilićeva poklic namestnika državnega pravdnika, dočim je sedaj tajnica upravnega sodišča. ga. Vasićeva je tajnica vrhovnega sodišča. ga. Dakić-Alfirević vrši dolžnosti preiskovalnega sodnika, dočim je sedaj gđ. Danica Buković nastopila kot zagovornica in sicer v razpravi o obtožbi zaradi oviranja policijskih organov pri izvrševanju službe in poškodbe teh organov.

Rumunski zarotniki pred vojnim sodiščem

Bukarešta, 24. oktobra. Na včerajšnji prizivni razpravi v zadevi polkovnika Stoice in tovarišev, ki so bili svoečasno zaradi priprav prevrata obsojeni na večletne zaporne kazni, je bila izrečena kazen razveljavljena ter vsa zadeva dostavljena vojnemu sodišču v Sibiniu. V utemeljitvi se naveda, da razlogi razsodbe prve instance niso imeli zakonite podlage.

Nov konflikt med Rusijo in Kitajsko

London, 24. oktobra. Iz Harbina poročajo o novem diplomatskem konfliktu med Kitajsko in sovjetsko Rusijo. Harbinska policija je namreč včeraj vdrla v sovjetski konzulat v Harbinu, izvršila hišno preiskavo in aretirala tri člane sovjetskega konzulata. Po kitajskih vesteh je policija pri hišni preiskavi našla dokumente, ki dokazujejo, da je sovjetski konzulat organiziral komunistične nemire na Kitajskem in da je bil konzulat v Harbinu glavna postojanka za komunistično propagando na Daljnem Vzhodu.

Poroča italijanskega prestolonaslednika z belgijskega princa

Rim, 24. oktobra. Kakor poročajo današnji listi, sta italijanski kralj in kraljica dala svoj pristanek na zaroko italijanskega prestolonaslednika Umberta z princeso Marijo Jožefo. Zaroka bo oficijelno objavljena danes 24. t. m. na dan obletnice poroke italijanske kraljevske dvojice.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.815, Berlin 13.5075—13.5375 (13.5225), Bruselj 7.9096, Budimpešta 9.8932, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.948, London 275.82, Newyork 56.34—56.54 (56.44), Pariz 222.74, Praga 167.27—168.07 (167.67), Trst 295.30 do 297.30 (296.30).

ZAGREBSKA PREDBORZA.
Devize: London 275.90, Newyork 56.45, Pariz 222.75, Milan 296.25, Curih 1095.90, Amsterdam 22.80, Berlin 1352.5, Dunaj 794.25, Praga 167.50.

Elektri: posojilo 84.5, Vojna škoda 421—422.

INOZEMSKA BORZE.

Devize: London 25.16625, Newyork 515.70, Pariz 20.3175, Milan 27.025, Madrid 74.10, Berlin 123.34, Dunaj 72.48, Beograd 9.126, Praga 15.285, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.15, Sofija 3.725, Varšava 57.95.

Maribor dobi okrožni inspektorat

Beograd, 24. okt. Danes je bila objavljena uredba o ustanovitvi okrožnih inspektoratov. V dravski banovini se ustanovi okrožni inspektorat v Mariboru, ki bo obsegal približno do sedanje ozemlje bivše mariborske oblasti.

Hoover o nalogah ameriške vlade

S prihranki pri oboroževanju naj se regulirajo reke in jezera v prosoh poljedelstvu

London, 24. oktobra. Snoči je govoril predsednik Hoover v Louisvillu o bodočih upravnih nalogah ameriške vlade. Hoover je naglašal, da si je ameriška vlada postavila za cilj pred vsem regulacijo ameriških rek, ki vsako leto povzročajo veliko škodo poljedelstvu. Glede na veliko prostranost ameriškega ozemlja bodo potrebne v to svrhu velike vsote denarja. Načrt za regulacijo rek in jezer določa 20 milijon dolarjev stroškov na leto, ki se

bodo morali kriti iz izrednih dohodkov. Nadalje je Hoover poudarjal, da predstavlja omenjena vsota polovico izdatkov za vojno mornarico. Končno je govoril o bodoči pomorski razorožitveni konferenci v Londonu, ki bo v primeru uspeha omogočila Zedinjenim državam velike prihranke za bolj koristne svrhe. Ničesar ne bi bilo lepšega, je zaključil Hoover, ako bi se moglo izpremeniti orožje v pljuge.

Zagonetnost afere italijanskega poslaništva v Berlinu

Uradnik poslaništva izginil brez sledu — V tatvino ključa za šifre zapleteni tudi predstavniki neke tuje države

Berlin, 24. oktobra. O aferi italijanskega poslaništva v Berlinu, kjer je izginil ključ za šifre, poroča »Vossische Zeitung« iz diplomatskih krogov, da je bil ključ ukraden že letošnje poletje. Uradnik, ki je imel ključ spravilen, je bil pozvan v Rim in od takrat ni o njem ne duha ne sluha. Domneva se, da je bil v Rimu tajno obsojen in deportiran. Baje so v to afero zapleteni tudi predstavniki neke tuje države.

Italijansko poslaništvo si je v zadnjem času mnogo prizadevalo in tudi ni štedilo z denarjem, da bi razčistilo to afero, vendar pa ni imelo uspeha. V afero je zapletena tudi neka ženska. Berlinska policija in zunanje ministrstvo ne dajeta o aferi nikakih pojasnil in zatrjuje se, da je italijanska vlada tudi odklonila vsako intervencijo policije in nemške vlade.

Velika panika na newyorskim borzi

V eni sami uri so špekulanti izgubili 15 milijonov dolarjev — Tudi na čikaški borzi panika

Newyork, 24. oktobra. Zaradi ponesrečenih spekulacij je prišlo včeraj in danes na newyorskem efektivni borzi do velike panike, ki je imela za posledico ogromne izgube. V eni sami uri so špekulanti včeraj izgubili 15 milijonov dolarjev, t. j. 840 milijonov Din. Tudi danes se je panika nadaljevala in je za 6.385.000 dolarjev papirjev menjalo svoje posestnike. Nekateri papirji so padli za 100 točk. Baisse na efektivni borzi je vplivala tudi na produktno borzo, kjer je zaostala vsa trgovina. Prav tako je tudi čikaška efektivna borza doživela paniko, ki je povzročila ogromne izgube.

Dana j, 24. oktobra. Zaradi številnih dvigov in nakupov valut, ki so baje v zvezi z napovedanimi zborovanji, sta bili borza, kakor tudi vlada včeraj prisiljeni podati izjavo, v kateri nastopata proti brezvestnim pretiranim vestem, ki vznemirjajo prebivalstvo.

Strašna smrt na železniški progi

Danes ponoči je v šiški vlak povozil 54letnega železniškega vlakovodjo Franca Dobrovoljca — Nesreča ali samomor?

Ljubljana, 24. oktobra.

Vsa Šiška je danes pod vtisom strašne nesreče ali pa samomora, ki je bil izvršen na progi v Šiški blizu letalskega hangarja. O nesreči smo zvedeli naslednje podrobnosti:

Ko je davi okoli 4. železniški progovni preglednik Gabrovšek nadzoroval prgo, je našel pred uvoznim signalom blizu hangarja strašnovito razmesarjeno moško truplo. Obvestil je takoj policijsko stražnico v Šiški, ki je obvestila dežurnega uradnika na policiji, obenem pa poslala dva stražnika na kraj tragedije. Moški, ki je ležal na progi, je bil strahovito razmesarjen. Vlak mu je odrezal obe nogi v stopalu, zmečkal desno roko v zapestju in prebil lobanjo tako, da so se videli možgani. Po legi trupla se je dalo sklepati, da gre najbrž za samomor, kajti ležalo je počez. Ob tratinah je ležala službena železniška čepica, iz česar je bilo sklepato, da je ponesrečen železničar. In res so pri njem našli železničarsko legitimacijo, glasečo se na ime Franc Dobrovoljca, rojen l. 1875 na Vrhniki in stanujoč v Černetovi ulici.

Na kraj nesreče sta prispela kasneje tudi dežurni uradnik, revirni nadzornik z. Podreberšek ter policijski zdravnik dr. Avramović. Na ukaz zdravnika so truplo nesrečnega železničarja prepelali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Vsi znaki so namreč pričali, da gre za nesrečo ali samo-

mor in je vsak zločin popolnoma izključen.

Pokojnik Franca Dobrovoljca je bil oženjen in oče treh otrok. Včeraj popoldne je prišel kakor običajno domov, vprašal je ženo, kaj je novega, sedel za mizo in pokosil ter prečital liste. Tožil je, da ga boli glava in kmalu po kosilu je vstal, češ, da gre na izprehod, da se malo razvedri. Vrnil se ni več. Ob 18. bi moral na glavni kolodvoru nastopiti službo in spremljati jeseniški vlak. Ko mu je žena kakor običajno prinesla večerjo, ga ni našla. Vse poizvedovanje za njim je bilo zaman. Očividno je Dobrovoljca že takrat misli na samomor.

Davi so ga našli na progi razmesarjenega. Kaj je mirnega in vedno veselega moža, ki je živel v dokaj dobrih razmerah in v najlepši harmoniji z družino, poglavo v smrt, — če je namreč izvršil samomor, — ni znano. Ni izključeno, da je samomor izvršil v duševni zmedenosti, pa tudi nesreča ni izključena. Morda je hotel skočiti z dvehdesetega vlaka, pa je padel pod kolesje, morda je hotel prekoračiti stezico, ki vodi mimo kraja strašne nesreče čez prgo. Značilno pa je, da si je na istem kraju tekom enega leta končalo življenje pet samomorilcev. Tragedija nesrečnega železničarja je vzbudila v Šiški splošno sočutje z nesrečno rodbino.

Delo ljubljanske občinske uprave

Snoči je imel občinski svet ljubljanski redno sejo, na kateri je razpravljal o važnih komunalnih zadevah

Ljubljana, 24. oktobra.

Včeraj se je po daljšem odmoru zopet vršila seja ljubljanske občinske uprave. Župan dr. Puc, ki je otvoril sejo kmalu po 5. popoldne, je uvodoma izjavil, da je bil ta odmor potreben deloma zaradi odsotnosti občinskih svetnikov, deloma pa zato, ker je bil potreben daljši čas za izdelavo, raznih predlogov, ki so sedaj prišli na dnevni red. Ako bi teh vzrokov ne bilo, bi se seja občinske uprave vršila že prei. Nato je imenoval za overovalca zapisnika obč. svetnika Lombarja in Lovšo.

Manifestacija za Jugoslavijo

Župan je nadaljeval svoja predstavitelna poročila ter je naglasil, da je bil eden najvažnejših aktov zadnjega časa akt Nj. Vel. kralja 3. oktobra, s katerim je odredil, naj se naša država imenuje Jugoslavija, in razdeli državo na devet banov. Jasno je, je poudaril župan, da je ta odlok največje zgodovinske važnosti za našo državo, da odgovarja našemu mišljenju ter željam in da bo upravnica razdelitev države bolj odgovarjala tako gospodarskim, kakor zgodovinskim tradicijam našega naroda kakor doslej. Zato obstoja trdno upanje, da bo tudi ta energični korak Nj. Vel. kralja in njegove vlade vodil h konsolidaciji naše države in ozdravljenju naših političnih razmer. (Živahni klici: Žive kralj!)

Župan je prečital pozdravni brzojavki, ki ju je odposlal povodom zgodovinskega akta 3. oktobra kralju in predsedniku vlade, nato pa zahvalo, ki jo je prejel od ministra dvora B. Jeličiča v imenu kralja.

Znameniti jubileji

Župan dr. Puc je poročal nadalje, da je 28. julija letos praznoval 50-letnico mašinstva zagrebški nadškof dr. Ante Bauer, kateremu je v imenu občine iskreno čestital. Dne 29. septembra so odkrili v Splitu spomenik Grgurju Ninskemu, zaslužnemu borcu za slovensko bogoslužje in svoj narod. Tudi ob tej priliki je župan poslal splitski občini pozdravni brzojavko, za katero je prejel priručno zaavlo. Dne 1. oktobra je praznovala 40-letnico Mestna hranilnica ljubljanska. Mestna občina se z hvaležnostjo spominja ustanovitve tega hipotekarnega zavoda, na katerega razvoj gleda z veseljem. Mestna hranilnica ni samo pripomoček, da se je Ljubljana dvignila iz svojih razvalin po potresu l. 1895 s ceneniimi hipotekarnimi krediti, ki jih je nudila, temveč, da je sploh Ljubljana tak, kakršna je danes. S ceneniimi krediti je bilo mnogo pomagala tudi ostali Sloveniji, zlasti slovenski trgovini v času naših nacionalnih bojev. Z malimi krediti je pomagal tudi drugim slojem, da so si lahko postavili lastne domove. Župan je predsedniku Mestne hranilnice ob njenem jubileju iskreno čestital, kakor tudi uradno, ki je vedno zvesto izpolnjevalo svoje dolžnosti.

Zveza slovenskih mest

Dne 15. septembra letos se je vršila v mestni hiši v Poznanju konferenca zastopnikov slovenskih mest, na kateri so bile zastopane Bolgarska, Češko-slovaška, Jugoslovanska in Poljska. Ljubljano je zastopal obč. svetnik Iv. Tavčar. Na tej konferenci je bil dosežen sporazum, da se osnuje komisija mest štirih slovenskih držav z nalogo, da bi se ta mesta med seboj spoznala in podpirala. Jugoslovanska zveza mest je na svojem zadnjem sestanku v Splitu sklenila, da se ta sklep odobri in da se smatra kot članice zveze slovenskih mest.

Ob proslavi tisočletnice smrti sv. Vavilava je poslal župan brzojavni pozdrav praškemu županu dr. Baxi.

Počastitev zaslužnih mož

Župan se je nadalje spominjal smrti jugoslovanskega pesnika Iva Voinoviča ter tragično preminulega ravnatelja mestnih nasadov Vavilava Hejnicka, ki si je pridobil mnogo zaslug za olepšavo ljubljanskega mesta. Njegova izvajanja so poslušali občinski svetniki stoje ter počastili spomin obeh pokojnikov s klici »slava«.

Fr. Šuklje — 80letnik

Župan je dalje omenil, da praznuje častno 80-letnico rojstva dvorni svetnik Fr. Šuklje, ki ga je občinski svet za njegove zasluge za ljubljansko občino izvolil 5. novembra l. 1895 za svojega častnega meščana. Župan se je v iskrenih besedah spominjal ljubljantov prizadevanj za obnovo Ljubljane po potresu ter njegovega plodonosnega dela za gospodarski in kulturni razvoj slovenskega naroda.

Zahvala mojstru prof. Plečniku

Glede na odkritje spomenika Iliriji življenji in regulacije njegove okolice je župan poudarjal zasluge prof. arh. Plečnika, ki je že dolgo ljubljanski občini vedno požrtvovalno na razpolago in izdeluje povsem brezplačno razne načrte za olepšavo ljubljanskega mesta zgozlj iz liubezni do rojstnega kraja. Prof. arh. Plečnik je ustvaril čudeže in je prav, da mu občinski svet izreče svojo najiskrenejšo zahvalo. (Živahno odobranje.)

Odobritev proračuna in posojil

Finančni ministarstvo je odobrilo zadnjič sklenjeni proračun mestne občine, nadalje posojila 4 mil. Din za mestno elektrarno, posojilo 1 milijon Din za povečanje klavnice in posojilo 300.000 Din za nakazovanje brezobrestnih posojil brezstanovanjem v svrhu zgraditve barak. Potr-

jena je bila tudi inkorporacija Sv. Križa in Brinja mestni občini.

Zveza jugoslovenskih mest

Te dni se je vršila seja zveze jugoslovenskih mest v Splitu. Radi neprestanih bremen, ki jih nalaga država mestnim občinam, so ogrožene mestne finance. Od novega trošarskega zakona preči opasnost, da bodo velika mesta izgubila velik del svojih dohodkov. Ljubljana bi izgubila 4 milijone Din. Na drugi strani nalaga država občinam vedno večja bremena, ker zahteva skoro z vsakim zakonom, naj prispevajo mestne občine k nalogam, ki spadajo pravzaprav v področje države, ne da bi se dala občinam možnost, kriti povisane izdatke. Zato stoji skoro vsa mesta pred težavnim vprašanjem in bodo prisiljena imeti stalen deficit. Zaradi tega položaja je bila nujno sklicana seja odbora zveze mest, na kateri je bil dosežen popoln sporazum v vseh oziirih, tako, da bodo odslej mesta nastopala po enotnem programu. Zveza bo odslej skupna reprezentanca za vsa mesta narodnih držav. Posebej se je ustvarila ekonomska skupnost med Ljubljano, Zagrebom in Beogradom, ker se ta mesta nahajajo skoro v enakem položaju. Ta mesta bodo tvorila neko posebno skupnost v zvezi jugoslovenskih mest in bodo uravnavala svojo ekonomsko politiko po enotnih principih, kolikor bo to pač mogoče. Od odgovora, ki ga bo dala država na intervencijo zveze mest, bo odvisno, kako se bo sklepal prihodnji proračun. Ako bo ostalo pri sedanjih določbah, po katerih ima Ljubljana izgubiti na vinski trošarinj 4 milijone Din, je jasno, da bo treba spraviti novi proračun čimprej pod streho, ker bomo stali s 1. januarjem pred omejenim izpadkom. Če pa se posreči, da sprejme vlada predloge zveze mest, zlasti glede na ona mesta, v katerih bodo sedeži bankskih uprav ali inšpektoratov, ne bo treba sklepati proračuna pred 1. januarjem.

Izpremembe v občinskem svetu

Župan je končno poročal o osebnih izpremembah v občinskem svetu. Obč. svetnik in podžupan inž. Dušan Sernec je bil imenovan za bana, h čemur mu občinski svet iskreno čestita. Svojemu mestu v občinskem svetu se je odpovedal radi posebnih razmer in slabega zdravja, kakor navaja v svojem pismu, prof. dr. Rožič. Isto tako se mu je odpovedal prof. Osana, ker zahtevajo njegove stanovske dolžnosti vse njegove moči in čas ter je tudi slabega zdravja. Nadalje je obč. svetnik Golmajer odložil svoje članstvo v stanovanskem odseku, v upravnem odboru mestne zastavljavnice in v tržnem odseku.

Posojilo za regulacijo mesta

Nato je v imenu finančnega odseka poročal obč. svetnik Iv. Tavčar o predlogu, naj se najame posojilo 7 milijonov Din za odkup posesti, ki bi služile za izvedbo regulacije svetokriškega okraja in Dunajske ceste. Predlog je bil soglasno sprejet.

Olepaševanje trnovske cerkve

Župni urad v Trnovem je naprosil mestno občino kot patrona trnovske cerkve, naj prevzame jamstvo za petino stroškov pri restavriranju cerkve, ki znašajo nad 246.000 Din. Sklenjeno je bilo, da prevzame mestna občina pri Mestni hranilnici jamstvo za znesek 49.229.12 Din, ki bo sprejet v prihodnji proračun.

Kredit za plinske instalacije

Glede na samostojni predlog obč. svetnika Rupnika je predlagal finančni odsek, naj se otvori mestni plinarni pri Mestni hranilnici tekoči račun do milijona dinarjev izključno v instalacijske namene. Predlog je bil soglasno sprejet.

Pritožbama Ivana Pielika in Ant. Cerovca proti predpisu prirastkarine se je deloma ugodilo, pritožba Marije Gerkman pa zavrnjena. Pritožbi M. Laioviča zaradi predpisa davščine na vozila se je ugodilo, pritožba Iv. Gajška pa zavrnjena.

Preimenovanja trgov in ulic

Za gradbeni odsek je poročal njegov načelnik prof. Jarc. Odbor za proslavo 120-letnice Ilirije je poslal mestnemu magistratu vlogo, v kateri prosi, naj bi se Valvazorjev trg preimenoval v Ilirskega, dočim naj bi se v bodoče kot Valvazorjev trg imenoval Trg pred muzejem. Gradbeni odsek je prišel na podlagi raznih poročil do mnenja, naj bi se Valvazorjev trg imenoval v bodoče Napoleonov trg. Muzejski trg pa Valvazorjev trg. Razen tega predlaga gradbeni odsek še razna druga preimenovanja. Dosedanje ime Napoleono-vega trga na križišču Bleiweisove, Tržaške in Rimske ceste naj bi se opustilo.

Obč. svetnik dr. Jerič je predlagal, naj bi se razprava o preimenovanju ulic odgodila, dokler ne predloži gradbeni odsek načrta ulic, ki naj bi se preimenovala. Obč. svetnik Likar je bil mnenja, da bi ne bilo umestno, ako bi se sklepalo skupno o preimenovanju ulic, v sklopu pa je poročal, naj se ne izpreminjajo stara udomačena imena.

Končno je bil soglasno sprejet predlog dr. Jeriča, da se sklepanje o ostalih preimenovanjih odgodi do takrat, ko bodo predloženi tudi načrti ulic, ki pridejo v poštev.

Razne prošnje in pritožbe

Nato so se obravnavale razne manjše gradbene zadeve.

Pritožbi Kramera Leopolda in drugih, proti stavbnemu dovoljenju Kotar Antonije za adaptacijo trgovskega lokala v

Medvedovi ulici 23 se je ugodilo. Pritožbi Klopčiča Valentina, posestnika v Kozelj-ski ulici 28, proti stavbnemu dovoljenju in pritožbi Arnar Alojzije, proti izdanemu stavbnemu dovoljenju za prizidek delavnice in pisarno na Celovski cesti se je deloma ugodilo.

Pritožbi Rovšek Davorina proti delni odklonitvi stavbnega dovoljenja za preizdavo hiše v Pražakovi ulici se je zavrnila.

Pritožbi Knezovih dedičev glede popravila poškodbe na hiši št. 43 ob Celovski cesti, ki so nastale ob regulaciji ceste, se je ugodilo. Popravila bodo veljala 10.000 Din. Sklenjeno je bilo nadalje, da se ob isti hiši odkupi potrebni svet za regulacijo Celovske ceste za 20.000 Din.

Zadruga dimnikarjev se je pritožila zoper oddajo ometanja dimnikov v mestnih hišah, ki je bilo oddano po nainižji ceni dimnikarskim mojstrom, ki so to delo že prej vršili. Pritožbi se je pridružila tudi Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani. Sklenjeno je bilo, da se oddaja ometanja mestnih hiš s 1. januarjem ponovno razpiše, do takrat pa ostanje sedanjí sklep v veljavi.

Pritožba Mally Antonije, posestnice na Sv. Petra c. 36, zoper predpis prispevka za trotoar in pritožba dr. Sagadina in drugih proti nalogu mestnega magistrata za odstranitev greznih odtokov sta se zavrnili. — Pritožbi Baydek Marije proti odklonitvi prošnje za postavitev zaprté stojnice se je ugodilo pod gotovimi pogoji.

Pritožbi Peidan Marije proti odklonitvi stavbnega dovoljenja za adaptacijo hiše št. 22 na Vidovdanski cesti se je ugodilo v toliko, da lahko napravi v pritličju okna, kakršna so v prvem nadstropju. Prošnja za napravo izloženih oknov je bila zavrnjena zaradi prenizkega stropa, ker je v nasprotju z gradbenimi predpisi. Proti predlogu odseka je glasoval obč. svetnik Dacas.

Pritožba Turk Alojzija proti odklonitvi stavbnega dovoljenja za postavitev dvoriščno hišico oziroma delavnico na Opekarski cesti se je zavrnila.

O pritožbi Vidmar Karola proti odklonitvi stavbnega dovoljenja za adaptacijo prostorov v hiši na vogalu Rimske ceste in Gradišče se je razvila dolga debata, v kateri so obč. svetniki Potočnik, Rebec, Mihelič, Bahovec in Urbančič nastopili proti predlogu odseka, naj se pritožba zavrne. Končno je bilo z večino glasov sklenjeno, da se pritožba zavrne, dovolji pa odkup kavnice na hipoteko za 10.000 Din. Pritožnik mora napraviti ob svoji hiši trotoar.

Pritožbi Mühleisen Marije proti prispevku za trotoar ob njeni hiši št. 21 na Starem trgu in tvrdke Bolihar-Velepič proti odstopu sveta za razširitev Dunajske ceste sta se zavrnili. — Prošnjam Ivanu Alberta za parcelacijo parcele št. 311 kat. obč. Sp. Šiška, Ljubljanskega drsnegega društva za parc. parcele št. 158 k. o. Gradišče, ob cesti v Rožno dolino, Barborič Pavle in Mihaela za parcelacijo parcele št. 156/7 k. o. Poljansko predmestje ob Mar-novi ulici in Domobranski cesti in Kaste-lia Ivana in König Roberta za parcelacijo parcel ležečih v kat. obč. Gradišče ob Mar-montovi ulici, se je ugodilo.

Prošnja gospoda Kunovaria za parcelacijo parcel ob cesti Med kmetlinji se je zavrnila, vendar pa je občina pri-pravljena stopiti v pogajanja za zamenjavo sveta. Prošnji Lenarčiča Josipa za parcelacijo parcele št. 250/106 k. o. Trno-vo se je ugodilo.

Prošnji Puh Josipa za parcelacijo par-cele št. 458 k. o. Sv. Petra predmestje je bila odklonjena.

Regulacija Celovške ceste

Prošnji o izpremembi regulacijskega načrta glede Koslerjeve parcele št. 471/1 k. o. Sp. Šiška se je ugodilo. Obenem je bilo sklenjeno, da se odkupi svet Kosler-jevega vrta pod Cekinovim gradom ob Celovski cesti v širini 8 m za regulacijo te ceste. Za tamkajšnje objekte ki jih je treba podreti, se je dovolila odkupnina 55.000 Din. Na ta način bo Celovska cesta dobila ob vselejima pa do Knezove hiše, kjer se ob istotako odkupil potrebni svet, kakor je bilo na včerajšnji seji sklenjeno, dobila tudi nasproti sedanjega izrišča »Ilirije« na levi strani trotoar.

Sklepanje o delni izpremembi regula-cijskega načrta svetokriškega okraja, o pritožba proti novemu regulacijskemu načrtu svetokriškega okraja, o pritožbah proti novi regulaciji Dunajske ceste in o regula-ciji Dunajske ceste na križišču z želez-niškim troom, o predlogu gradbenega od-seka glede regulacije Celovške ceste, o pravilniku za izvrševanje hišnih kanalov in o poročilu glede regulacije Ljubljane je bilo odgodeno na prihodnjo sejo.

Personalno pravne zadeve

Za personalno-pravni dasek je poročal obč. svetnik Urbančič. Ugodno rešenih je bilo 18 prošnji za zagotovitev sprejema v občinsko zvezo, nadalje 22 prošnji za prostovoljni sprejem v občinsko zvezo, dočim jih je bilo 17 odklonjenih, meščanstvo pa je bilo podeljeno proti gotovi taksi posest-niku Fr. Vizjani.

Po tem poročilu je župan sejo zaključil ter napovedal nadaljevanje za jutri ob 5. popoldne.

Drugi Merkurjev večer

Sinoči se je vršil v restavracijskih prostorih Zvezde drugi družabni večer trgovskega društva »Merkur«, ki si je osnovalo svojo ljudsko univerzo s celo vrsto izredno zanimivih predavanj. Po prvem uspelem predavanju prof. Svetelja je sinoči predaval univerzitetni profesor dr. Milan Vidmar o temi »Od potoka do žarnice«. Predavanje je otvoril društveni predsednik generalni tajnik TOI g. dr. Fran Windischer s tem, da je številnim in odličnim gostom predstavil predavatelja, ki je kot znanstvenik in strokovnjak ter kot šahovski mojster proslavil ime našega naroda po vsem svetu. Nato je še posebej pozdravil navzoče odlične zastopnike naših institucij in korporacij, posebno pa zastopnika univerze rektorja prof. dr. Metoda Dolenc, predsednika TOI g. Jelačina, h. u. univerzitet. prof. dr. Boehma, ravnatelja velešolne dr. M. Dularja, ravnatelja mestne elektrarne g. inž. Ciuho, zastopnike trgovskih organizacij, obrtniške voditelje, ki so se zbrali v posebno velikem številu, načelnika zadrug g. Gjuda in Rebeke, zastopnike našega tiska i. t. d.

Ko je dobil besedo, se je predavatelj prof. dr. Vidmar zahvalil še posebno za tople besede naših univerz, ki je narodna institucija in poklicana, da se udeležuje povsod tam, kjer gre za narodne interese. Zato je prav, da njeni profesorji predavajo tudi med širšimi sloji. Sledilo je njegovo izredno zanimivo predavanje »Od potoka do žarnice«, ki ga priobčimo v celoti v sobotni številki. Po predavanju, v katerem je predavatelj najtežje tehnične in fizikalne probleme predložil enostavno in razumljivo za vsakogar, so se poslušalci predavatelju s spontanim aplavzom prisrčno zahvalili.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA

Začetek ob 20.
Cetrtek, 24. oktobra: Zaprtro.
Petek, 25. oktobra: »Faust«. Red E.
Sobota 26.: Velika abeceda. Izven.
Nedelja 27.: Naš gospod župnik. Izven.
Ponedeljek 28.: Grob neznanega vojaka. A.
Torek 29.: Zaprtro.

OPERA

Začetek ob pol 20.
Cetrtek, 24. oktobra: »Jonny svira«. Red A.
Petek 25.: Zaprtro.
Sobota 26.: Grob Luxenburški. Opera.
Nedelja 27.: Gorenjski slavček. — Ljudska predstava po žilnih cnah. Izven.
Ponedeljek 28.: Zaprtro.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.
V soboto, 26. oktobra: »Ženitev«. (Premiera)
V nedeljo, 27. oktobra: »Ženitev«.

Car in tesar

Iz ozirov na širšo publiko in na neizogibno potrebni gmetni uspeh išče vsako gledališče privlačnih komičnih oper. Pri nas so tudi z umetniškega stališča komične opere za ansambl ugodnejše nego opere, ki nima dovolj zares dobrih solistov. Komične opere so v naših razmerah ne le dosti bolj uprizorljive in njih inscenacija in oprema mnogo cenejša, nego so tudi glasbeno neprimerno višje.

Zato pozdravljamo ponovno uprizoritev Lortzingove ljubezno melodične, muzikalno in po dejanju dražestne in humorne opere »Car in tesar«. Sicer po izvirnosti in notranji moči ne dosega vzornika, Rossinijevega »Brivca sevilskega«, želim pa, da bi imela z izvrstno, bravurno podajano kreacijo g. Križaja, ki poje župana Betla narovnost sijajno zmagovalno, vsaj približno isto popularnost in privlačnost pri ljubljanski publiku.

Igralec, pevec, režiser, komponist in dirigent Gustav Albert Lortzing, sin igralke in igralka, je uglasbil opero »Car in tesar« kot svoje 11. odrsko delo l. 1837 in je istega leta prvič uprizoril v Leipzigu, kjer je bil angažiran. Sam skladatelj je pel Petra Ivanova, tesarja in ljubosumnega zaljubljenca. V Leipzigu opera ni posebno ugajala, a po velikem uspehu v Berlinu je mahoma osvojila vso Nemčijo ter kmalu vsa evropska gledališča.

Dr. Fink, komponist in urednik glasbenega lista v Leipzigu, je že l. 1888 čisto pravilno ocenil to Lortzingovo ljudsko opero tako-le: »Ona noče in ne išče čisto nič drugega, kakor prijetno zabavati. S svojo naravnostjo, ki se izogiba vsemu iskanemu, izkusa z lahko tekočo melodijo in ritmom ugajati. Noče osupljati ali z bizarnostmi imponirati. Držeč se priljubljenih mode sodobnosti, noče ljudi nadlegovati s prisiljeno originalnostjo. Skratka, tu se združujejo naravnost, talent in spretnost«.

Res je; vse je sila preprosto, lahko razumljivo, ljubezno, pristno humorno, za uho in oči prijetno. Ko se vračaš domov s predstave, si lahko požvižgavaš celo vrsto lahko zapomljivih melodij.

Predstava je prišla sinoči par dni prej zgodaj na oder, da bi bila v gledna, a večje nesreče razen jecajočega častnika in nekaj pavz v prozi ni bilo.

Visoko nad vsemi je stal g. Križaj, v vsakem pogledu odlični, glasovno impozanten, živahno in efektno humoren, obvladajoč velikansko partijo pevski in igralski z zrelim mojstrstvom. Prvo vrstna, nepozabna kreacija.

Prav dober, zelo simpatičen kot pevec in skoraj docela ustrežajoč kot igralec je bil car Peter Mihajlov, g. Grba. Arijio v 1. in zlasti v 3. delu je zapel prav učinkovito. Le mestoma naj bi kazal več carskega!

Krasno se razvija g. Gostič, ki je podal Petra Ivanova pevski in igralski veskroz prijetno. Tudi v nemi igri je živahen. Prozo se nauči govoriti še naravnje.

Zelo lep uspeh je žela s porednico Marijo ga. Ribičeva, prav dobro razpoložena v igri in učinkovita v petju.

Poslaniki, Anglež g. Rumpelj (ki sem

ga pozabil pohvaliti za njegovega maga v »Svandi dudaku«), Rus g. Janko in Francoz g. Kováč so bili povsem na mestu, zlasti pa v krasnem seksetu 2. delu. Mimogrede: poslanik naj se ne naslanja s komolcem na mizo tik carja! Etikete vendar ni pozabljati! — Vdova Brownova, gđ. Španova je docela (razen z grozno našminkanim obrazom) ustrežala.

Posebno priznanje gre zborom; zlasti ansamblu (koniec 2. delu, skusnja 3. delu) so bili izvrstni. Izredno je ugajal balet.

Ladja, posebno v zaključni sliki, po narčtu g. Vavpotiča je prav efektna.

Ljubljano predstava je vodil kot dirigent g. Stritof do popolne zmage. Fr. G.

Nova muzika II. 14

Tokrat se je urednik odločil, da opusti pestrost, ki smo jo našli v prejšnjih številkah revije. Za to so priobčene le štiri skladbe, dve v glavnem delu revije, dve pa v »Mali novi muziki«. Pozdravljamo ta korak uredništva, kajti le na ta način bo mogoče objaviati obširnejše skladbe, recimo suite ali kal podobnega v celoti. In tudi je s tem odprta pot kvalitetnejšim skladbam. Mnogo komponistov dela tako, da pri vsaki dobi le v sonat, suit pride do pravega učinka šele tedaj, ako sledi temu ali onemu stavku, s katerim kontrastira v tempu in v marsičem drugem. In koncem koncev ona pestrost postane včasih preprepa in oni drobci, ki tvorijo pestrost, predoben. Prepričan sem, da bo urednik ta nov princip obdržal, — za menjavo pa lahko kako številko posveti drobci. Želim pa, da bi v vsaki številki po možnosti bila pridržana po ena obširnejša skladba, — seveda bo tukaj treba nekoliko strožje izbirati kot pri kratkih skladbah in »novih imenih«.

Skerjančeva »Tema s štirimi varijacijami« enega devet strani ter je zaokrožena koncertna skladba. Ima pet stavkov ter je podobna suiti, ki si stavi kot princip monometastični. Vsak stavek za sebe je zaokrožen, vendar drug za drugim so zaokrožena celota in bi jih človek ne iskal rad po različnih številkah revije. Tema eksponira interesantno, logično melodijo, ki je nekoliko sorodna Skerjančevemu »Plesnemu motivu« za godalni orkester. I. varijacija operira z ostinatimi figurami leve roke, II. in III. var. sta stroga kanona v kvinti — dvoglasna, poslednja varijacija prinaša tema v basih v argumentaciji v g-molu, sistem desne roke je pretežno v C-duru, sistem leve roke pa v Fis-duru. Velik del trilateralnosti se bo zadnji stavek, ki je klasično-tehniška stališča pisar vzorno, menda od vseh varijacij najlažje poslušal. Ta skladba je za moj okus morda najboljša, kar jih od Skerjanca poznam. Zahteva pa cellega pianista, — za finale bi menda tudi dva ne bila odveč. — La-vojevec samospev »Mesečina« na Domjančev besedilo sem slišal na Banovčevem koncertu lani. Harmonično je sila preprosto. Opozorjam na kvartne akorde v začetku, ki za katerega patrijarha izgledajo morda strašno, — ne pomagajo nič: zveni neverjetno nežno in blagoslavno. Tudi modulatorično se je Lajovic v tej skladbi zelo raz-iziral. Interesantna je melodična linija pevskega parta, ki se včasih približuje skoraj ostinatu. Premprova »Luč z neba« za dvoglasno petje in klavir bo dobrodošla v glavnem ženskim zborom. Premrj je svoj slog že našel in zadene posebno pri nabožnih besedilih preprosto in pristočno in priročno preprostost. — Santele je napisal na tema hrvaške (menda Klačevce) pesmi »Mihi moje ...« (Svračanje) fantazijo za solski godalni kvartet. Kot taka bo svojo nameno sijajno služila. Mislim pa, da bo v orkestralni zasledbi boljše zvenela kot v solistični. Orkestru na srednjih meščanskih solah potrebujejo takih komadov čim več. Mirne duše lahko da voda takega orkestra celovo partijo igrati tudi kotrabasom. — Literarna priloga vsebuje Kozinov ter Karlinov članek razne glasbene zanimivosti ter notico »Iz uredništva«. Slavko Osterc.

Drvi se vzpizori v ljubljanski operi

»Jonny svira« z gosp. Primožem v naslovni partii. Anito poje gđ. V. Majdičeva, Jonna ga. St. Poličeva, Maksa g. Vičar k. ga. član zagrebške opere, Daniella s. P. Grba, Manakera s. E. Rumpelj, direktorja hotela g. M. Simončič, policaj g. F. Mohorič, A. Jare, A. Sekula itd. Dirigent g. A. Neifalt. Režiser: ravnatelj M. Polič. Predstava se vrši za A. abomba.

»Ženitev«. Gogoljeva komedija na Sentjakobskem odru. V soboto 26. in v nedeljo 27. okt. vzpizori Sentjakobski gledališki oder velezabavno rusko komedijo »Ženitev«. Pri predstavi sodelujejo dame Petričeva v vlogi Agate Tihanovne, Bučarjeva kot snubačica Tekla Ivanovna, Modiceva kot tetka Arina Pantelemonovna, dalje gosposje Košak kot Podkalošin, Pastorič kot Kockarjev, Gnidovec kot Jalčnik, Lavrič kot Anučkin, Moser kot Stefan in gđ. Baranova kot Dunjaska. — Komedija ima nebroj komičnih situacij, tako da se posetniki izvrstno zabavajo. — Vstopnice se dobe v trgovini s. Miloša Karničnika na Starem trgu.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Cetrtek, 24. oktobra 1929: katoličani: Rafael; pravoslavni: 11. oktobra. Filip.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: Zaprtro.
Opera: Jonny svira.
Kino Matiča: Student plesalec (Willy Fritsch).
Kino Ideal: Tim in Tom kot mornarja.
Kino Ljubljanski Dvor: Hiš cirkuša.
Koncert slovaških učiteljev ob 20. uri v Unionu.

DEŽURNE LEKARNE.
Danes: Bohinc. Rimska cesta; Leustek, Reslijeva cesta.

Prazno stanovanje.

— Zakaj si tako potr? — Eh, našel sem prazno stanovanje. — Srečen človek! Jaz ga že davno zaman iščem. —

Dnevne vesti.

Pozdravljeni, bratje Slovaki!

Danes popoldne ob 13.46 se pripelje iz Zagreba v Ljubljano slovaški učitelj, ki pritrjuje drevo v Unioj koncert. To je prvi uradni poset Slovačkov Ljubljani, prvič pozdravljamo na slovenskih tleh odličnega zastopnika bratskega naroda, katerega usoda v marsičem spominja na usodo nas Slovencev. Kakor nas, tako je tudi Slovačkov malo, kakor mi, tako so morali tudi oni prehoditi trnjevo pot iz suženjstva do svobode. Srečno naključje je hotelo, da nas posetijo kot prvi sinovi slovaške zemlje — slovaški učitelj. Učitelj kot pionirji kulture, na katerih slone temelji ljudske prosvete, imajo povsod najtesnejše stike z ljudstvom in so zrcalo narodne duše. Zato so nam slovaški učitelji še posebno dobrodošli. Saj bomo videli v njih sinove bratskega naroda, ki čuti in misli z nami, slovaške narodne pesmi nam odkrijejo vso lepoto narodne duše Slovačkov in njihove romantične zemlje, a mili gostje povedo po povratku v domovino svojim rojakom, da so bili sprejeti v Jugoslaviji povsod, kjer so nastopili, kot bratje med brati.

Ljubljana sprejema sinove slovaških narodov vedno z odprtimi rokami. Tem pristranejši in gostoljubnejši bodi sprejem slovaških učiteljev, saj prihajajo slovaški gostje prvič k nam in v Ljubljani se bo prvič razlegla iz grl slovaških pevcev slovaška narodna pesem, ki je najboljšo sredstvo za kulturno zблиžanje narodov. Prepričani smo, da Ljubljana ne bo zaostajala za drugimi jugoslovanskimi mesti, kjer so bili slovaški učitelji sprejeti s pravo slovansko gostoljubnostjo in pristranežjo.

Pozdravljamo drage slovaške goste in želimo, da bi jim bilo kratko bivanje med nami čim prijetnejše. V domovino naj se pa vrnejo s trdnim prepričanjem, da imajo v Slovincih brate po krvi in duhu.

Dvorni svetnik Šuklje 80-letnik. Dvorni svetnik Franjo Šuklje praznuje danes svojo 80-letnico. Jubilar se je rodil v Ljubljani. Oče Martin je bil belokranjski koreninca iz Lokvice pri Metliki in Belokranjca se smatra Šuklje še danes, saj je bil dolgo vrsto let tudi njihov politični zastopnik. Ljudsko šolo in gimnazij je absolvirjal v Ljubljani, filozofsko fakulteto pa na Dunaju. Supiral je na realki v Gorici, nakar je bil imenovan za profesorja v Novem mestu. L. 1875. je bil imenovan za profesorja v Ljubljani. V dobi najhujšega nemškega pritiska je ustanovil z Jurčičem, Levcem in Kersnikom »Ljubljanski klub« in bil radi tega službeno premeščen v Wiener Neustadt. L. 1894. je postal jubilar dvorni svetnik in centralni ravnatelj drž. zaloge šolskih knjig. V ljubljanski občinski svet je bil izvoljen l. 1883. v deželni zboru kranjskem je deloval 1883—1905 in 1906—1911. v drž. zboru 1885—1900, 1903—1910. Deželni glavar kranjski je bil od l. 1908.—1911. Franjo Šuklje je eden najinteresnejših, a tudi najpomembnejših mož iz novejših slovenske politične zgodovine. Danes smejo nekdanji politični prijatelji in nasprotniki odkrito priznati resnico: jubilej graščakinja s Kamna je jubilej plodnega življenja, ki mu ne izgine sled v knjigi naše narodne zgodovine. Jubilaru iskreno čestitamo in želimo, da bi se še dolgo veselil bogatih sadov svojega dela in izredno trdnega zdravja!

Iz državne službe. Za uradniškega pripravnika Higijenskega zavoda v Ljubljani je imenovan Fedor Tkáčev: za računsko preglednika pri glavni kontroli je imenovan dosedanj pisar Davorin Krasnik.

Za slovansko poročevalsko agencijo. Poljski listi so sprožili misel, da bi se ustanovila za slovanske države skupna poročevalska agencija. V zvezi s tem omenjajo, da dobiva slovanski tisk 80% vesti preko Berlina. O slovanski poročevalski agenciji se je razpravljalo že pred vojno na vseslovaških kongresih v Krakovu, Pragi, Luskacovici, Ljubljani in v Opatiji, toda ustanovitve je ni bilo mogoče, ker Avstrija ni dovolila. Zdaj so pogovori za ustanovitve usodni in skupno poročevalsko agencijo bi nedvomno pozdravile vse slovan. države.

Slovaški učitelji v Zagrebu. Včeraj jutraj so prišli slovaški učitelji na svoji turneji po Jugoslaviji v Zagreb. Na kolodvoru so jih sprejeli zastopniki hrvaške pevske zveze, hrvaškega učiteljskega društva, UDU, zbora hrvaškega pevskega društva »Turpoljace«, češkoslovaški vicekonzul Jan Orszagh, trgovski ataše Kvača, zastopnik Češke Besede, Českoslovaške obce in mnogo občinstva. Po sprejemu so si gostje ogledali mesto, zvečer so pa priredili koncert, ki je bil predzadnji v Jugoslaviji. Dirigent pevskega društva slovaških učiteljev M. Ruppel, profesor konzervatorija v Bratislavi, je odlično slovaški glasbenik, ki deluje zelo plodonosno v glasbenem odboru Matice Slovačke.

Statistika tujcev v Hrvaškem Primorju. Po statističnih podatkih Zveze za propagando turizma je bila letos tujkoprometna sezona v Hrvaškem Primorju zelo ugodna. Lani je posetilo Hrvaško Primorje 42.906 letoviščarjev, letos pa že do konca septembra 47.392. Naših državljani je bilo 20.953, inozemcev pa 26.032. Največ je bilo Avstrijcev in sicer 9373. Njim sledijo po številu Nemci, Čehi, Madžari, Poljaki, Rumuni, Svcariji in Angleži. V primeri z lanskim letom je naraslo letos število Avstrijcev, Nemcev in Čehov. Gorski Kotar je posetilo letos 27.000 letoviščarjev iz naše države in 400 iz inozemstva.

Naš paketni promet z inozemstvom. Iz uradnih poročil je razvidno, da se je lani izvozilo 248.850 poštnih paketov. Med njimi je bilo 187.060 takih paketnih pošilk, ki so našo državo tranzitirale, 18.563 pake-

tov je bilo vrnjenih, iz naše države pa je šlo v inozemstvo 43.227 paketov, izročenih na naših poštah. Uvozilo se je 1.183.655 paketov. Med temi je bilo 188.010 tranzitnih, 89 vrnjenih, za našo kraljevino pa 987.043 paketov. Vse naš inozemski paketni promet je znašal lani 1.043.992 paketov.

Jugoslovensko novinarsko združenje, sekcija Ljubljana, ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 3. novembra v Litiji.

Brino TEL 2750
DVOR
LJUBLJANIKI
Samo še danes!
Kr. snja DOLORES CASTELO
v vefilmu
„Hči cirkuša“
Ob 4, 7, 8 in 9. uri

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in v mnogih tudi deževno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu in v Beogradu 21, v Mariboru, Zagrebu in Skoplju 18, v Ljubljani 15.2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756.5 mm, temperatura je znašala 6.8 stopinj.

Smrtna kosa. Sinoči je umrl v Ljubljani splošno znani in priljubljeni mesar in veleposrednik g. Julij Klemenc. Pogreb bo jutri ob pol 12. uri popoldne v Stare poti šte. 2. — Včeraj popoldne je preminul v Ljubljani posestnik, rezervni kapetan H. kl. g. Alfonz Mencinger. Pokojni je bil mirne, ga, simpatičnega značaja, priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Pogreb bo jutri ob 15. iz mrtvaške veže splošne bolnice. Blag jima spomin! Težko prizadetim rodbinam naše iskreno sožalje.

Sokolsko gledališče v Radovljici uprizori prihodnjo nedeljo, dne 27. t. m. Schillerjev igrokaz »Razbojnik«. Pri predstavi sodeluje nad štirideset oseb. V ulogi Karla gostuje g. Klavara, naš dobri znanec iz prejšnjih sez. Igra ima edinstven slik in bo daljši premori le med detro in peto ter med sedmo in osmo sliko. Začetek je točno ob pol osmih zvečer. Nujno prosimo občinstvo, naj ne prihaja prepozno, ker moti s tem igro in navzoče, ki pridejo pravčasno. Igra se ponovi v nedeljo, dne 3. novembra t. l. popoldan. 592/n

Velik vlom v Ribnici. Davi je bila ljubljanska policijska direkcija telefonično obveščena, da je bil ponoči izvršen velik vlom v lokal trgovca Divliaka. Vlomilci, ki so se najbrž pripeljali z avtomobilom, so odnesli za 50.000 Din manufakturnega blaga. Orožniki v Ribnici so proslili, naj jim policija pošlje policijskega psa na pomoč.

Strašna smrt mladenke. Iz Preljine je te dni s svojim mlajšim bratom p tovala v Čačak 15letna Cana Bojić. Poleg druge stvari je v Čačku kupila tudi seklerja špirita. Med vožnjo se ji je steklenica razbila. Špirit se je pa razlil po njej in po vozu. Njen brat je hotel videti, kako špirit gori in ga je zažgal. Hipoma je bila nesrečna mladenka v plamenih. Prepeljali so jo s strašnimi opeklinami v bolnico, kjer je pa poškodbam pridlegla. Tudi voz je popolnoma zgorel.

En milijon Din posodil na lastno pest. V Splitu so prišli na sled senzacionalni aferi. Pri reviziji tamošnje mestne hranilnice so ugotovili, da je hranilnični direktor dr. Josip Peroš brez dovoljenja upravnega sveta na lastno pest dvignil iz zavoja milijon Din. Upravni svet je takoj sklical posebno sejo, na kateri je bil dr. Peroš odpuščen, obenem pa se je hranilnica zavarovala s hipoteko na dr. Perošovo vilo in vse njegove neprimernine, ki daleko presegajo vrednost izposojenega denarja. Zaved s tem ne trpi nobene škode.

Mariborski žepar prijel v Sarajevu. Med vožnjo Brod-Sarajevo je bil v torek aretiran Mariborčan Josip Kontar, ki je osumljen žeparstva in je bil tudi pri žepni tatvini zasačen. Pri njem je našel detektiv dve legitimaciji, ena se je glasila na njegovo ime, druga pa na ime Muhameda Hajrića, krojača iz Sarajeva. Policija je ugotovila, da je Kontar Hajriću ukradel listino z denarnjem in legitimacijo. Izročila ga je sodišču.

Zavratni morilec v Srebrodu prijeli. Poročali smo včeraj o zavratnem zločinu v Srebrodu, kjer so ljubosumni vaški fantje napadli posestnika svinca Alojzija Zellerja in ga umorili. Orožniki so aretirali Josipa Ramada, Andreja Ciraka in Aleksandra Kučerka. Ti trije so namreč že pred umorom v neki gostilni izvali pretep in pretep Zellerja. Ramada je priznal, da je zabol del srečnega fanta. Pri njem so našli ostro nabrušeno pilo. Ramada jo je nabrusil šele dan pred zločinom, češ, da se je bal, da bi ga Zeller ne napadel. Vse tri noče junake je policija izročila sodišču.

Težka avtobusna nesreča. V torek popoldne se je pri Starem Beču pripetila precej težka avtobusna nesreča. Ob 13. je avtobus podjetnika Mihe Gombrija kakor običajno zapustil mesto in krenil proti Petrovem selu. Sredi poti se je nenadoma zlomila os in avtobus se je prevrnil. V vozu je bilo 20 potnikov, ki so bili večinoma manj poškodovani. Prvo pomoč sta jim nudila zdravnik dr. Stiefelmayer in dr. Lambrin. Med težko ranjenimi ponesrečenci je tudi dr. Stiefelmayerjeva hčerka. Nesreča se je pripetila zato, ker je bil avtobus prenapolnjen. Voz je zgrajen samo za 10 oseb, pa se jih je vanj natrvalo 20. Orožniki so uvedli proti lastniku in šoferju preiskavo.

Čoln se je prevrnil. V Bačkem Gradistu se je v tamošnjem kanalu prevrnil čoln, naložen s sladkorno peso. Oba čolnarja, Aleksander Surian in Dezider Hanak, sta padla v vodo. Hanak se je rešil, dočim

je Surian utonil. Čim je Hanak zlezal na kopno, je pretepel več fantov, ki so opazovali nesrečo, pa ni nihče priskočil na pomoč.

Divje svinje v Banatu. V Banatu povzročajo divje svinje veliko škodo, zlasti pa so se razmnožile pri Banatski Palanki, kjer 40 do 50 svinj uničuje vse polje. V nedeljo priredi tamošnje lovsko društvo pogon na divje svinje.

Padec z okna. Marija Meden, 48-letna železničarjeva žena z Brezovice, je včeraj popoldne na postaji snajžila okna. Nenadoma je izgubila ravnotežje in strmoglavila iz prvega nadstropja. Poškodovana se je na glavi in na nožah, zadobila pa je tudi težke notranje poškodbe. Z rešilnim vozom so jo prepeljali v ljubljansko bolnico.

Drvo padlo na ženo. V Zgornji Hrušici pri Dobrujah se je včeraj težko ponesrečila židarijeva žena Marija Fekona. V gozdu je nabirala dračje, pa se je na njo nenadoma zvrnilo težko drevo. Nezvestno so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer se do danes še ni zavedla. Ženica ima težke notranje poškodbe in je njeno stanje zelo kritično. Kako se je pripetila nesreča, še ni pojasnjeno. Baše so delavci v bližini sekali drevje. Orožniki so uvedli preiskavo.

V gostilni in vinotoku
Viktor Sedej, Kolodvorska 28
Se točijo vina: belo, rdeče in črno po 12 Din liter.

Iz Ljubljane

—**Iz Kanalizacije Kolesijske ulice.** Ta ulica je postala prometna, odkar se je odprla Gerbičeva ulica in je ob njej in njene okolice zrastle lepo število hiš in vil. Ob enem s kanalizacijo se bo ulica po možnosti tudi razširila, kar je bilo spričeno ondotnega voznega in osebnega prometa že nujno potrebno. Delo gre uspešno izpod rok in bo kmalu končano.

—**Iz Otvoritve prodavnice društva »Soča«** se iz tehničnih razlogov preloži na poznejši čas.

—**Iz Prehoda preko ulic.** Zadnje dni so napravili v bližini obrtne šole prehod čez Gorupovo ulico, ondotni prehod čez Aškercovo ulico so pa popravili. Oba prehoda sta napravljena iz porfirnih kock in je z njima občinstvu zelo ustrezno.

—**Iz Otvorke razstave kiparja Dolinarja** in slikarja G. A. Kosa in Pavlova se bo vršila v nedeljo popoldne.

—**Iz Na grobove nepozabnih pokojnikov** bomo romali prihodnji teden, da jim okrasimo zadnja bivaljšča za dan, ki je posvečen njihovemu spominu. Milijoni obiščejo na dan Vseh svetih grobove. Kdo presteže vso to množico, ki potuje na pokopališče? Dozdevno je to nemogoče. A vendar se hoče letos v Ljubljani to število doznati s pomočjo plemičnosti obiskovalcev grobov semih. S spominom na drage pokojnike se družijo spomin na najbednejše med nami — na zapuščeno mladino. Zato bo letos vsak obiskovalec daroval en komad bodisi kovane ali papirnate novca. Društvo »Skrb za mladino« bo te komade preloščilo in objavilo njihov število, ki bo enako številu obiskovalcev grobov. Poročilo o organizaciji te dobrotelne akcije bo sledilo v prihodnjih dneh.

NA KREDIT
prodajamo od 1. t. m. dalje
po istih cenah kot za gotovino!

Manufaktura
Rehob
Reprezentant:
Josip Plankar, Ljubljana
Štejnburgova ul. 4
Angleške tkanine!

—**Iz Težke nesreče v Strojnih tovarnah na Dunajski cesti.** V strojni tovarnah na Dunajski cesti se je davi okoli pol 10. pripetila precej težka nesreča, katere žrtev je postal uslužbenec Josip Šparovic. Pri prenašanju mu je padel 400 kg težak kos železa na nogo in mu je težko poškodoval. Prepeljali so ga takoj z rešilnim vozom v bolnico.

—**Iz Podaljšane avtobusne proga.** Splošna maloželezniška družba, d. d. v Ljubljani, naznanja, da je podaljšala avtobusno progo Ljubljana — Medno čez Medvode — Smlednik — Sv. Valpurgo — Trboje — Voklo — Prebačvo — Hrasnje — Čirčice do Kranja in nazaj. Odhod iz Ljubljane izpred gostilne »Figovec«: ob 6. uri jutraj, ob 11. uri popoldne, ob 15. uri popoldne. Odhod iz Kranja izpred »Stare pošte«: ob 8. uri jutraj, ob 13.15 popoldne, ob 17. uri popoldne. 591/n

—**Iz Udrženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana,** vabi člane k ogledu palače Pošte hranilnice, ki bo v soboto 26. tm. ob 15. Zbrališče v glavni veži. Vodil bo inženjer g. Josip Černivec.

Motnje v želodcu in črevesu. Ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »**Franz Josefove grenčice**. Zdravniški svetovnega slovesa hvallijo izborni učinek, ki ga ima »**Franz Josefova voda**« v svoji lastnosti kot moč odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korupcijskih osebah, putifikacijah in hemoroidnih bolečinah. »**Franz Josefova voda**« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerinijskih trgovinah.

Letos peče kostanj 24 kostanjarjev

Kostanj prodajajo večinoma siromaški, ki se dugače ne morejo preživljati — Trije tipični kostanjarji

Ljubljana, 24. oktobra. Čim začno rumeneti kostanji v Zvezdi in v Tivoliju, se oglasijo na vogalih ljubljanskih ulic kostanjarji: Pečeni maroni, dobri, sladki! Skoro vsi vogali in križišča ulic v sredini mesta so zasedeni. Letos se posebno, kajti mestni magistrat je dovolil 24 kostanjarjem prodajati kostanj. Za dovoljenje jih je prosilo 28, štirje so bili torej odklonjeni. Čim več je prosilcev, tem več kostanjarjih mest določi mestna občina. Lani jih je prodajalo kostanj znatno manj kakor letos. Med prodajalci so večinoma invalidi, vdove itd., torej ljudje, ki jim mestna občina na ta način pomaga, da se sami preživljajo. Tudi kraj prodaje določi magistrat po potrebi prosilca. Na prometnejših točkah, kjer se več prodaja, dobe mesto najpotrebnejši in najrevnejši. Med kostanjarji je tudi nekaj bivših branjevcev in branjev, ki so zaradi regulacije cest in trgov ali kako drugače izgubili svoje stalnice. Njihove prošnje so se seveda pred vseni uopštevali in dobili so dovoljenje za prodajo kostanja, da je škoda, ki so jo utrpeli z izgubo stalnice na ta način vsaj deloma krita.

Da bo sin lahko študiral

Ljudje hodijo mimo njih, kupujejo pečen sladke kostanj, za kostanjarje same se pa ne zanimajo, kar je razumljivo, ker ima končno vsak svoje križe in težave in je vesel, da ne ve o usodi, trpljenju in bedi svojih bližnjih. In med kostanjarji je mnogo takih, ki so dovolj jasne priče pomankanja in vedno hujših stisk nižjih slojev.

Ce bi jih pobarali po vrsti vseh 24, bi se nam odprla žalostna slika življenja v vseh možgih odenkih. Ljubljana raste, zida se, napreduje, na drugi strani pa počasi a gotovo propada. Prvi znaki velemesti so vedno številnejši tudi v Ljubljani. Mestna občina vrši veliko socialno mislijo, ko posveča vedno številnejšim svojim občanom, ki so jih razmere potisnile v bedo, veliko skrb in jim lajša gorje in nudi možnost preživljanja z raznimi podporami in možnostmi zaslužka. In med te lahko štejemo v prvi vrsti kostanjarje.

Na vogalu franciskanskega mostu prodaja letos kostanj branjevka, ki je izgubila stalnico. Mestni magistrat ji je za odškodnino dovolil prodajo kostanja.

— Kako gre letos kupčija?
— Tako, tako, začetek je slab, upam pa, da bo boljše.

— Ste že lani prodajali kostanj?
— Ne, lani sem prosila za dovoljenje, pa ga nisem dobila.

Kostanjarica peče pod veliko rdečo marlo. Ob 9. uri začne peči. Ženice, ki hite jutraj na trg, si mimogrede grejejo roke

Sokol Ne cincajmo!

Zadnjo soboto je nekdo v tem listu pod gorenjim naslovom poizkušal, da v sokolskih telovadnicah ni več videti tistega življenja, ki smo ga bili vajeni nekdanj. Navajala več vzrokov, glavno pa je naposled to, da se začne v Savez, češ, na njem leži vsa krivda.

Kdorkoli si, nepoznani brat, povem ti, da je tvoja strelca zgrešila cilj. Prvič: beseda je izgovorjena na nepravem mestu in mora imeti nestvarno ozadje, ki bi ga vsaj mi ne smeli poznati. Imamo vse polno organizatoričnih možnosti, da se bratsko pomenimo na pristojnem mestu. Stvarno hotenje ne išče najprej zavetja v javnosti, ki bi jo hotelo namerno zavesti na kriva pota napačnega mišljenja in presojanja. Kdor dela drugače, se oddaljuje od načelne in pravilne pojmovanja sokolskega bratstva. Ne zdi se mi umestno, da bi tu dalje razpravljali o tem.

Drugič: V Savezu se posveča največja skrb in briga sokolski vzgoji mladine. Bratske župe (in po njih bratska društva) imajo cele kupe navodil, okrožnic, vzpodbud, brošur in letakov, ki so se nabrale v teku 10 let in ki jih je treba samo smiselno in preudarno izrabljati, da se odvrne mladina s široke ceste razbrzdanega življenja in se privede v sokolske telovadnice. Jasno je, da tega dela Savez ne zmora sam in to tudi ni njegova naloga, sicer bi ne potrebovali niti žup, niti društev. Kjer te edince umevajo svoje naloge in izvršujejo samo svoje pravo sokolsko delo, tam kaj ne tožijo o praznih telovadnicah! Primerov je obilo, ki izpodbijajo gorenjo trditve. Cili sokolskega dela je tudi pridobivanje. Zidari ne rušijo pravilno in solidno zgrajenih stavb; oni jih samo dopolnjujejo in lepšajo.

Tretjič: Kdo neki nasprotuje uvedbi novih panog telesne vzgoje v sokolske telovadnice? Ničesar, ki moj nepoznani brat morda smatra za »novo«, ne izključuje Tyršev telovadni sestav, ki o njem ves sokolski svet ve, da je splošno in posebe zgrajen in razčlenjen na najširši podlagi potrebe in zahtev telesne in moralne kulture. Kar pa ni skladno s pojmovanjem lepote in zdravja, to ne sodi v program našega vzgojnega dela. Čemu pa imamo načelnitva in prednjaške zbornice, ako ne zato, da na osnovi pravilnikov in predpisov, vadbeneh ur in svojih razmotiranj in posvetovanj dajemo delu življenje, zmiselnost in napredek? Vsi ti tehniški organi v župah in društvih, niso stroji, ki naj bi opravljali mehanično izrabljanje časa in energij, temveč, so in morajo biti živa, lahkozibna in miselna telesa, ki na temelju svoje prvovrstne avtonomije vzgajajo vse

naš pripadnike po principih Tyrševe sokolske ideje. Največja pogrška bi bila, ako bi hotenje in snovanje žive ideje uklepali v mrtvo besediško birokratskih paragrafov. Pomnilo, da sokolski načelnik ali prednjak ni profos, ki z nagajko v roki in s surovo besedo v ustih vzvračava naše hrbtenice in potiska našo miselnost v isti kalup. Sokolsko življenje hoče razmah in višine, hoče one svobode, ki stoil v naših gestih, a ki ni identična z anarhijo.

Toliko se čutim primoranega, da izpregovorim v prilog resnici in se obenem odrekam nadaljni besedi na tem mestu, ker domnevam, da bi bila tu vsaka polemika brezplodna. Ne bi storil niti tega, ako bi ne pritiskali name bratje iz vse države, naj poizkusim zaustaviti vsak tudi početniški pojav malodušnosti ali beganja od ravne črte na kakršnoli stranska pota. To je potrebno zlasti sedaj, ko stojimo že v polnem pripravilnem delu za naš II. jugoslovanski vesokolski zlet, ki že trka na naša vrata in poziva vsakega in vse, da združimo vse svoje moči in jih damo na razpolago skupni stvari: veličini sokolske ideje! Združite zdaj so časi!

E. Gangl.

Stara kostanjarica

Na Marijinem trgu prodaja letos kostanjarica, ki je prodajala lani tam neke v Sentačakskem okraju. Magistrat ji je letos dovolil prodajo na prometnejšem kraju; prodaja kostanj že 20 let, ima torej nekatere predpavice pred začetniki.

— Kako je s kupčijo?
— Mislim, da pojde. Drag je, kupujemo ga po 4 Din kg.

— Koliko jih pa je za 1 Din?
— Dvanajst, prav za prav je cenejši, kakor lani, ker ga je letos več.

— Kupujete ga menda na Stajerskem?
— Stajere je ga domači ni dober, je preveč voden, se ne da peči. Če bi ga cepili, bi bil pa dober.

Invalid

Pred Evropo ali pred Avto-Figovcem prodaja letos kostanj 100% invalid. Lani je imel svojo stalnico pri Cevljarskem mostu, letos ga je magistrat prenesel na prometnejše križišče, ker je revež in je prav, da zasluži.

— Mesto imate pa najboljšo?
— Se ne morem pritožiti, gospod, čeprav kupčija še ne cvete. Se ni prave zime, še ni mraza, v katerem kostanj posebno tekne.

— Kdaj prodaste največ?
— Takole med 5. in 7. uro. Preje je kupčija slabša. Prodajam pa od 9. jutraj do 9. zvečer.

Tako trije na najprometnejših krajih. Drugi bi povedali svojo storijo po svoje, ki bi gotov ne bile dosti drugačne. Vsi so skromni, veseli, če prodajo kaj, da imajo za sproti in veseli, da jim je magistrat s podelitvijo dovoljenja za pečenje kostanja vsaj čez zimo olajšal težko borbo za vsakodan kruhek.

naše pripadnike po principih Tyrševe sokolske ideje. Največja pogrška bi bila, ako bi hotenje in snovanje žive ideje uklepali v mrtvo besediško birokratskih paragrafov. Pomnilo, da sokolski načelnik ali prednjak ni profos, ki z nagajko v roki in s surovo besedo v ustih vzvračava naše hrbtenice in potiska našo miselnost v isti kalup. Sokolsko življenje hoče razmah in višine, hoče one svobode, ki stoil v naših gestih, a ki ni identična z anarhijo.

Toliko se čutim primoranega, da izpregovorim v prilog resnici in se obenem odrekam nadaljni besedi na tem mestu, ker domnevam, da bi bila tu vsaka polemika brezplodna. Ne bi storil niti tega, ako bi ne pritiskali name bratje iz vse države, naj poizkusim zaustaviti vsak tudi početniški pojav malodušnosti ali beganja od ravne črte na kakršnoli stranska pota. To je potrebno zlasti sedaj, ko stojimo že v polnem pripravilnem delu za naš II. jugoslovanski vesokolski zlet, ki že trka na naša vrata in poziva vsakega in vse, da združimo vse svoje moči in jih damo na razpolago skupni stvari: veličini sokolske ideje! Združite zdaj so časi!

E. Gangl.

Iz Celja

—c Predavanje dr. Vebra na veljski Ljudski univerzi. V ponedeljek 28. t. m. ob 20 bi predaval na celjskem Ljudskem vseučilišču ljubljanski univerzitetni profesor dr. France Veber o »Filozofiji in Sloveku«. To predavanje je prvo izmed 4 predavanj, ki jih bo imel g. dr. Veber v Celju pod skupnim naslovom »Bistvo osebnosti. Upamo, da bo predavalnica v meščanski šoli polna Celjanov.

—c Opozorilo lastnikom srečk drž. razredne loterije. Vsi, ki so kupili srečke v podružnici »Jutrac« v Celju se obveščajo, da so srečke za žrebanje v V. razredu (zadnjem v 18. kolu) že prišlele in naj jih lastniki čim prej obnove. Žrebanje bo že 7. novembra in bo trajalo 28 dni.

—c Karambol dveh avtomobilov. Na križišču Kocenove ulice, Aleksandrove ulice in Krekovega trga je zavozil osebn avtomobil, ki ga je vodila trgovčeva soproga P. iz Savinjske doline, v torek zvečer v nasproti vozeči avtomobil lastnice avtotaksijskega podjetja Antonije Kokol iz Celja, ki ga je šofiral šofer Ivan Smigovec in se je pri karambolu zlomil desni blatnik na avtu Kokoļevje. Sreča je bila, da je vozila ga P. zelo počasi, sicer bi bila večja nezgoda neizogibna.

Pred sodiščem.

— Kako se pišete?
— Obtožnica pove.
— Neporočena?

— Da, prosim, imam pa lepo opremo in 15.000 v gotovini.

Augustus Muir

23

Črna maska

Roman

Odložil se je za skrajno sredstvo. Na ostružih ovinkih je samo prosil boga, da mu ne privozi nasproti kmečki voz ali da bi ne stalo na cesti par konj. Dvakrat je malo manjkalo, da se avtomobil ni prekučnil v jarek. Kar je zagledal belo desko, ki je kazala smer skozi odprto ograjo na glavno cesto.

Hepburn je vzkliknil od veselja. Po ravni cesti sta se mogla rešiti. Ko se je približal označenemu kraju, je naglo zavil v stran, avtomobil je prevozil vogal na zadnjih kolesih in nova krogla se je zarila v karoserijo. Se ena je zažvižgala nad njima in se zarila v breg ob cesti. Pred njima se je odprla dolga, ravna cesta.

— Hvala bogu, — si je oddahnil Hepburn.

Prvič, odkar mu je bil motociklist za petami, je mogel odpreti izpuh. Osemcilindrski Laurens je šinil naprej kakor konj, ki ga udari jezdec z bičem. V zračlu je Hepburn videl, kako motociklist zaostaja. Zaostaja je tako hitro, da je Hepburn mislil, da se mu je pokvaril motor. Motociklist je postal vedno manjši in slednjič ga ni bilo več videti.

Kmalu je Hepburn znova zavil na široko severno cesto, po kateri je drvelo že mnogo avtomobilov iz bližnjega mesta in kjer bi motociklist ne mogel streljati za njim.

— Rad bi vedel, — je dejal zamišljeno, — če ni bila to samo zvijača.

— Kako to mislite? — je vprašala Rosamunda.

— Način, kako je ta lopov opustil zasledovanje. Colensovi pajdaši so vražji dečki. Bogme, priznati moram, da niso neumni. Čujite, če opazite kje motociklist v svetlozlatem usnjenem suknju, ste takoj opozorite. Zdi se mi, da je nekdo pred nama.

Toda prevozila sta nad petdeset milj, a nikjer ni bilo o Colensovih pajdaših duha ne sluha. Opazila jih nista ne pred seboj, ne za seboj. Zdelo se je, da so opustili naporno zasledovanje. Hepburnove misli so se znova vrtnile k Rosamundi.

mundi in njenemu neobhodnemu počitku. Kar je zagledal na deski ob cesti ime Melton Mowbray in v glavo mu je šinila srečna misel. Kraj mu je bil dobro znan, ker je bil tu večkrat na lov. Spomnil se je hotela, ki bi bil kot nalašč za utrjeno Rosamundo. Stal je na kraju gozda daleč od glavne ceste. Kdor ni poznal tega kraja, je lahko zgrešil hotel. Hepburn se je že veselil počitka, ko je krenil proti zapadu v osrčje tega romantičnega kotička Anglije.

— Tu si malo odpočijeva, — je rekel Rosamundi. — Dvajset milj imava še po deželni cesti, pa sva na varnem kakor miška v luknji. Ustavi se v hotelu, kjer bova dobro postrežena. Pošteno se najeva, potem pa ležite k počitku, a jaz si prižgem pipo. Kaj porečete na to?

— Imenitno, — je odgovorila Rosamunda, — nič boljšega si ne morem želeeti. Predno se pa ustaviš v hotelu, bi rada nekaj predlagala. Upam, da mi ne boste zamerili.

— Kar na dan z besedo, — je dejal Hepburn. — Na vse sem pripravljen.

— Devet je že, a vam se ne pozna, da je že toliko ura, — je začela.

— Kaj pa mislite s tem?

— Mislim, da ste še vedno v smokinju in da vam črna kravata na takem izletu prav nič ne pristaja.

— Za boga! — je vzkliknil Hepburn in začudeno pogledal svojo spremljevalko. Nekaj časa je molčal, potem si je pa globoko oddahnil. — To je v redu, — je dejal smeje. — Stari Rexworthy, lastnik hotela, je prijazen mož. Porečem mu, da sva pobegnili, in prepričan sem, da bo razumel najin položaj.

— Pa sva res imenitno pobegnili, — se je zasmejala Rosamunda. — Saj niti zobne ščetke nimava.

— Morda jo pa dobiva v Meltonu, — je dejal Hepburn. — Saj ni daleč do Meltona, Rexworthyjev hotel stoji ob drugi cesti.

Cez pol ure je odhajal iz Melton Mowbray veli kavtomobil žolte barve. Zadaj sta bila pritrjena dva nova kovčega. Krepak mladenič za volanom je bil v novi obleki, in zgodba, ki jo je pripovedoval simpatičnemu trgovcu o svoji izgubljeni prtljagi, je bila malo verjetna.

Tudi njegova spremljevalka se je zalozila v trgovini z vsem potrebnim. Oba sta bila dobre volje. Ob desetih sta že sedela v jedilnici »George Inna« za bogato obloženo mizo.

Ob enajstih se je dala Rosamunda po dolgem obotavljanju pogovoriti, da je legla k počitku v spalnici z nizkim stropom in odprtimi okni, skozi katere je prihajal svež pomladni zrak.

Pred hišo je sedel Hepburn s pipo v ustih. Čital je jutranje novine in zdelo se mu je, da so dogodki zadnjih dni plod njegove domišljije.

Odložil je »Times« in se zagledal na romantično pokrajino. Gledal je, pa ni ničesar videl, kajti njegove misli so bile pri Rosamundi.

— To ni res, — je zašepetal. — Ne, to ne more biti res. Take reči se dogajajo samo v romanih. Vse to se mi je le zdelo.

Kar je planil pokonci in se skril za vrata. Mimo je pridiral na motociklu mož v žoltem usnjenem suknju.

— Vse to se mi je zdelo. »Zdelo!« — se je zasmejal Hepburn tiho.

Pnevmatike so zadržale po cesti in motociklist se je ustavil. Ozrl se je in krenil nazaj proti hotelu.

V skrivališču

Y. Rexworthy, ravnatelj in lastnik hotela »George Inna«, Barleigh Woods, Leicestershire, je čokat. krepak mož šestdesetih let. Bistrih, veselih oči in ust, o katerih bi človek mislil, da so vedno pripravljena napraviti krepak požirek dobre kaptice. Ker si sam rad privoščil vse dobro, skrbil tudi za svoje goste da se ne morejo pritoževati.

Vsak gost v njegovem hotelu je ob enem njegov prijatelj in če o tem dvomi, je najbolje da se ogne »George Inna«. Rexworthy nikoli ne zgreši svojih gostov, zapomni si vsak obraz, vsakega konja, vsak izraz simpatije in vsak kozarček nujnega vinca.

Sedel je v svoji pisarni blizu glavne vhoda in baš je občudoval krasno barvo shenryja, ki ga je držal proti solcu in pokušal, ko ga je nekdo pri tem prijetnem opravilu zmotal. Mladenič srepnih oči je skočil v pisarno, zaklenil je za seboj vrata in se naslonil s hrbtom na nje.

Zaklad v žrelu ognjenika

Bridka usoda dveh Angležev, ki sta našla mnogo zlata, pa ni imela od njega nobene koristi

Pred ameriško državljansko vojno sta se naselila v južnem Idahu ob reki Sošon dva Angleža, Ferdinand Kingstone in Elmer Brown. Naselila sta se na ozemlju Indijancev, s katerimi sta se kmalu pobratila. Indijancem sta dajala del svojega lovskega plena in tako so bili kmalu dobri prijatelji. Prizadevala sta si živeti z domačin v prijateljstvu zlasti zato, ker sta našla v potoku zlat pesek in sta hotela nabirati zlato brez vednosti domačinov. Na videz sta se še nadalje pečala z lovom, v resnici sta pa presipavala pesek in pobirala iz njega zlata zrna. Tako sta živela štiri leta in spravljala zlato v žrelo ugaslega ognjenika. Zlata zrnca sta rabila samo za nakup streliva, ki sta ga kupovala v oddaljenih naselbinah belokozcev. S tem sta pa opozorila nase druge zlatokope, med katerimi se je razširila vest, da sta našla zelo bogata ležišča zlata. Da zabrišeta za seboj sledove, sta nehala iskati zlato na prejšnjem kraju in se preselila k drugemu otoku, v katerem pa ni bilo toliko zlata.

Zavistneži so jima sledili in nekega dne so ju pri potoku napadli. V spopadu je bil Brown ubit, Kingstone pa ujet. Napadalcji so našli pri njem samo malo vrečko zlata, skušali so pa izsiliti iz njega priznanje, kje ima skrito drugo zlato. Toda Kingstone je molčal in raje se je dal mučiti, nego da bi povedal, kje je njegov zaklad. Potem so zlatokopi napadli Indijance, da bi od njih zvedeli za skrito zlato. Ker jim pa Indijanci niso mogli ustreči, so jih hoteli pomoriti. Večina Indijancev je pobegnila k sosednim plemenom. Zlatokopi so preiskali vsa pokrajina, toda zlatega zaklada niso našli. Čez nekaj dni so se pa morali umakniti, ker so jih napadla močna krda Indijancev.

Ko so se Indijanci vrnili v svojo naselbino, so začeli iskati Kingstonea. Sled jim je pokazal Kingstoneov pes, ki se je nekega dne vrnil v naselbino s

pasom svojega gospodarja. Indijanci so ga našli napol mrtvega. Pred smrtjo je izročil Kingston poglavarju indijanskega plemena veliko vrečo zlata s šifriranim pismom na svojega brata Alfredda, ki je bival v Wisconsinu ob reki Kcheboygon. Pismo so pa mogli Indijanci izročiti Kingstonovemu bratu šele po državljanski vojni. Odnese mu ga je star Indijanec, ki pa adresata ni našel. Pred smrtjo je izročil Indijanec pismo nekemu bogatemu Indijancu in ga opozoril, da je v pismu najbrž naveden kraj, kjer je zakopano zlato. Pismo je bil priložen načrt in Indijanec je poslal v Idah ekspedicijo, ki pa zlatega zaklada ni našla.

Govornice o velikem zlatem zakladu v ugaslem žrelu ognjenika so pa krožile po Idahu in Wisconsinu ves čas. Ljudje so pripovedovali, da je zaklad skrit v žrelu pod hribom, katerega vrh ima obliko kačje glave in zakriva s svojo sencjo žrelo vulkana. V te kraje se je napotilo pozneje mnogo pustolovcev, ki pa zlata niso našli. Šifrirano pismo je izročil Indijanec svoji hčeri, ki ga je skrila tudi pred svojimi dediči. Nedavno je pa zgorela koliba, v kateri je prebivala Indijanceva hči, in edini predmet, kateremu je požar prizanesel, je bila stara izdaja svetega pisma. To je vzel za spomin najstarejši Indijankin sin in jo podaril svojemu mlajšemu bratu. Ta je našel v svetem pismu šifrirano pismo in načrt. Pismo se je dalo razšifrirati in po načrtu je res našel žrelo, v katerem je bilo skrito zlato obeh Angležev, ki sta plačala svojo pustolovščino s smrtjo.

Odvetnikovi računi.

— Gospod doktor, v vašem računu vidim, da ste mi zaračunali oni dan dve posvetovanji v resnici sem bil pa samo enkrat pri vas.

— Dvakrat, dragi moj, dvakrat. Ne pozabite, da ste se vrnili in vprašali, če ste pozabili v moji pisarni dežnik.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, kakor tudi za številne pismene in ustne izjave sožalja ob prerani izgubi našega nad vse ljubljene očeta, starega očeta, tasta in svaka, gospoda

Vaclava Hejnica

ravnatelja mestnih nasadov,

za poklonjeno cvetje in krasne vence, se tem potom prav pristočno zahvaljujemo.

Dolžnost naju veže zahvaliti se posebej gospodu ljubljanskemu županu dr. Dinku Pucu in gg. občinskim svetnikom, bivšemu županu in ministru v pok. g. Ivanu Hribarju, generalnemu konzulu C. S. R. g. dr. Reelu, uradništvu in nameščencem mestne občine, vsem zastopnikom oblasti, korporacij, zavodov in društev, končno vsem mnogoštevilnim prijateljem in znancom, ki so nepozabnemu pokojniku v tako častnem številu izkazali poslednjo čast in ga spremili do prezanega groba.

Sv. maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja v petek, dne 25. t. m. ob 8 zjutraj.

Mariana Janošik roj. Hejnica, hčerka ing. Jos. Janošik, nadsvetnik drž. žel., zet.

Splošna maloželezniška družba razpisuje mesto

garažnega mojstra

V poštah pridejo samo oni z dolgoletno prakso garažnega mojstra.

Prošnje je nasloviti na naslov »Splošna maloželezniška družba d. d., Ljubljana, Zaloška cesta 25 (remiza)«.

V treh urah uničite vse podgane in miši

»Uničevalec podgan«

„Rattentöter“

Najmanjši košček zadostuje, da uničuje smrtno, vendar je neškodljiv ljudem in domačim živalim. »78 podgan in miši sem doslej našel, pa se žrtve čedalje bolj množijo, pošlite mi ekspresno še deset doz za mojega soseda.« piše gosp. L. v T. o učinku »Uničevalca podgan«. Uspeh zagotovljen. Cena 12 Din. 3 doze 25 Din. 6 doz 42 Din. — 50 podgan ali 500 miši pobre toliko kot trije močni delovni konji. (Po statistiki angleške vlade.) Samo »Rattentöter« prinaša pomoč.

Dr. Nikol. Kemény, Košice, poš. predal št. 12-P. 5. ČSR.

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah la odgovor znakom! Na vprašanje brez znamke ne odgovarjamo Najmanjši oglaš. Din 5—

20odstotne kronске bone

cupuje Pučka štedionica, založni zavod d. d., Osijek, Desetičina ul. 27. 97-L

Na obroke

cupite po originalnih cenah vse predmete ako se obrnete na Kreditno zadružno detaljnih trgovcev Ljubljana Cigaletova ul. 1 89-L

Dekle

z nekaj kapitala, za skupno vodstvo trgovine, v provinci sprejemam takoj. Vse ostalo po dogovoru. Petar Poic, trgovec, Hrostovec, Selnja. 2290

Kompanjona

ki ima surovino in pogon za žago, na prometnem mestu, kjer bi mogel 10—15 vagonov tukašnje mogle mesečno placirati, išče za svoje polnojavrennik Mirko Schäfer, Stara Kamiza, Bačka. 2291

Zlatarskega vajenca

takoj sprejme zlatarska delavnica ED. SEVER, Gosposka ulica št. 4. 2286

Hlode

la. gabrove, jesenove in javorjeve, od 30 cm premera dalje, vsako množično takoj in pozneje kupi »Drvar«, 4. Kanal 24, Zagreb. 2292

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkočam želodca priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani. 87-L

„JAVA“ pšenična kava

o izvrstna, zelo redilna in okusna.

Zahtevajte jo pri vseh trgovcih. Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din. Če se denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzete je 5 Din. dražje. Poštno plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo pridelana mala skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znakah dob. vzorec 100 gramov »Java« pšenične kave poštno prosto.

Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika.

PRAZNA KAFE „JAVA“ K. D. BEOGRAD, Lomina ul. 11

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. M. Zorman

Ljubljana, Stari trg 32

Ocarinjenje

vseh vrstnih in izvornih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik LJUBJANA, Masarykova cesta št. 9 (nasproti carinarnici). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Bres posebnega naznanila.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš iskreno ljubljani soprog, brat, bratranec in nečak, gospod

Julij Klemenc

mesar in veleposesnik

dne 23. t. m. ob 7. uri zvečer, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, po kratkem trpljenju mirno izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb predragega pokojnika bo v petek, dne 25. oktobra 1929, ob ½ 4. uri popoldne iz Stare poti št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 24. oktobra 1929.

IVA, sestra.

ANGELA, soproga.

in ostali sorodniki.